

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta (HE 122/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 26/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka tekee työtä:

- 1) valtion virkamieslain (750/1994) mukaisessa virkasuhteessa;
- 2) työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa valtioon;
- 3) eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) tarkoitetussa virkasuhteessa;
- 4) tasavallan presidenttinä, valtioneuvoston jäsenenä, tasavallan presidentin kanslian virkamiehenä, eduskunnan oikeusasiamiehenä tai apulaisoikeusasiamiehenä taikka kansanedustajana.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

2 §

Soveltamisalan rajoitukset ja korvauksesta tehtävät vähennykset

Tätä lakia ei sovelleta henkilövahinkoon, josta 1 §:ssä tarkoitetulla henkilöllä on oikeus korvaukseen työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) nojalla.

Tämän lain mukaisista korvauksista vähennetään korvaus, johon vahingoittuneella samasta vahingosta on oikeus potilasvakuutuslain (948/2019), liikennevakuutuslain (460/2016) tai raideliikennevakuutuslain (113/1999) nojalla.

Tämän lain perusteella maksettavasta päivärahasta ja päivärahakaudella maksettavasta kuntoutusrahasta tehdään työtapaturma- ja ammattitautilain 202 §:n 1 momentissa tarkoitettu laskennallinen vähennys. Tapaturmaeläkkeestä tai tapaturmaeläkekaudella maksettavasta kuntoutusrahasta vähennetään vahingoittuneelle samasta vahingosta samalta ajalta maksettava työeläkeläisten mukaan maksettava osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki tai työkyvyttömyyseläke sekä niiden jälkeinen vanhuuseläke.

Sairaanhoitokorvauksesta vähennetään vahingoittuneelle samasta vahinkotapahtumasta sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla maksettu korvaus.

3 §

Korvattavat vahinkotapahtumat

Tämän lain mukaisena vahinkotapahtumana korvataan valtion henkilöstön etätyötapaturma.

4 §

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointi, tapaturma ja tapaturman aiheuttama vamman tai sairauden olennainen paheneminen

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointiin, tapaturmaan ja tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden olennaiseen pahenemiseen sovelletaan, mitä niistä työtapaturma- ja ammattitautilain 16, 17 ja 19 §:ssä säädetään.

5 §

Valtion henkilöstön etätyöpaikka ja valtion henkilöstön etätyötapaturma etätyöpaikan alueella

Valtion henkilöstön etätyöpaikka on työn tekemiseen soveltuva sellainen muu kuin työnantajan järjestämä tila, jossa henkilön on työnantajan ohjeiden mukaan sallittua hoitaa virka- tai työtehtäviään.

Valtion henkilöstön etätyötapaturma on ulkoisesta tekijästä johtuva äkillinen ja odottamaton tapahtuma, joka aiheuttaa henkilölle vamman tai sairauden ja joka on tapahtunut etätyöntekopaikan alueella työntekoon tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa muutoin kuin työnteon yhteydessä.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

6 §

Valtion henkilöstön etätyötapaturma etätyöpaikan alueen ulkopuolella

Valtion henkilöstön etätyötapaturma on myös tapaturma, joka on sattunut työntekijälle etätyöpaikan alueen ulkopuolella seuraaviin olosuhteisiin tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa:

1) asunnon tai työpaikan sekä etätyöpaikan välisellä matkalla tai etätyöpaikkojen välisellä työntekemisen kannalta välttämättömällä matkalla;

2) etätyöpaikan läheisyydessä tavanomaisen ruokailu- tai virkistystauon aikana ja välittömästi siihen liittyvällä matkalla;

3) lasten päivähoidon järjestämisen vuoksi tehdyllä tavanomaisella matkalla asunnolta tai etätyöpaikalta hoitopaikkaan tai takaisin sekä vähäinen poikkeaminen lyhimmältä matkareitiltä päivittäistavarakaupassa käynnin tai muun siihen rinnastettavan syyn vuoksi.

7 §

Sairaanhoidon korvaukset

Sairaanhoidon korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 36—39 ja 42—49 §:ssä säädetään.

Sairaanhoitoon liittyvien matka- ja majoituskulujen korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 50 §:ssä säädetään.

Sairaanhoidon korvauksia maksetaan kuitenkin enintään kahden vuoden ajan vahinkotapahtuman sattumisesta lukien.

8 §

Eräiden henkilökohtaisessa käytössä olleiden esineiden korvaaminen

Vahinkotapahtuman yhteydessä vahingoittuneiden esineiden korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 54 §:ssä säädetään.

9 §

Päiväraha ja tapaturmaeläke

Päivärahaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 56—62 ja 81 §:ssä säädetään.

Tapaturmaeläkkeeseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 63, 64 ja 66 §:ssä säädetään. Tapaturmaeläkettä maksetaan kuitenkin enintään yhden vuoden ajan päivärahakauden päättymisestä lukien.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

10 §

Työkokeilu ja sen ajalta maksettava kuntoutusraha

Työhön paluun tukemiseksi vahingoittuneelle voidaan maksaa kuntoutusrahaa työkokeiluajalta. Samalta ajalta ei ole oikeutta päivärahaan eikä tapaturmaeläkkeeseen.

Kuntoutusrahan suuruuden määrittämiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 69 §:n 2 momentissa säädetään.

Kuntoutusrahan maksaminen päättyy kuitenkin viimeistään, kun vahinkotapahtumasta on kulunut kaksi vuotta.

11 §

Pysyvä haitta

Pysyvän haitan korvaus maksetaan vahinkotapahtuman aiheuttamasta vammasta tai sairaudesta johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta. Haittarahaan, haittaluokan määrittämiseen ja haittaluokitukseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 83—85 §:ssä säädetään. Haittaluokan 20 mukaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena 65 000 euroa ja osittaisesta pysyvästä haitasta kertakorvauksena niin monta kahdeskymmenesosaa tästä korvausmäärästä kuin haittaluokka osoittaa. Jos haittaluokka nousee vamman tai sairauden pahenemisen vuoksi vähintään yhdellä, muutetaan korvauksen määrää haittaluokan muutosta vastaavasti.

Korvausta pysyvästä haitasta on vaadittava viimeistään viiden vuoden kuluessa vahinkotapahtuman sattumisesta lukien.

Edellä 1 momentissa mainittu rahamäärä tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Tarkistettu rahamäärä pyöristetään lähimmäksi täydeksi tuhanneksi euroksi.

12 §

Hautausapu ja vainajan kuljetuskustannukset

Hautausavun maksamiseen ja vainajan kuljetuskustannuksien korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 109 §:ssä säädetään.

Hautausapua ei kuitenkaan makseta eikä vainajan kuljetuskustannuksia korvata, jos vahingoittunut kuolee sen jälkeen, kun vahinkotapahtumasta on kulunut viisi vuotta.

13 §

Toimivaltainen vakuutuslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvassa korvausasiassa toimivaltainen vakuutuslaitos on Valtiokonttori.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

14 §

Etätyötapaturmasta ilmoittaminen

Henkilön on ilmoitettava etätyötapaturmasta työnantajalle heti, kun se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

Työnantajan on ilmoitettava etätyötapaturmasta Valtiokonttorille viimeistään kymmenen arkipäivän kuluessa siitä, kun työnantaja sai tiedon vahinkotapahtumasta. Valtiokonttori vahvistaa ilmoituksen kaavan.

Korvausasia on kuitenkin saatettava vireille viimeistään vuoden kuluessa vahinkopäivästä.

15 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain muu soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain:

- 1) 112 §:ssä korvausasian vireilletulosta;
- 2) 15 luvussa asianosaisista ja puhevallan käytöstä korvausasian käsittelyssä;
- 3) 16 luvussa, 123, 125 ja 126 §:ää lukuun ottamatta, vakuutuslaitosta koskevista menettelysäännöksistä korvausasiassa;
- 4) 17 luvussa, 129 §:ää lukuun ottamatta, vahingoittunutta ja muuta korvauksenhakijaa koskevista menettelysäännöksistä korvausasiassa;
- 5) 18 luvussa, 139—142, 142 a, 143 ja 145 §:ää lukuun ottamatta, korvauksen maksamisesta;
- 6) 19 luvussa, 153—155 §:ää lukuun ottamatta, velvoitteiden laiminlyönnin vaikutuksesta korvausasian käsittelyyn.

Lisäksi tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä tapaturma- ja ammattitautilain 250 §:ssä säädetään rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta, 252 §:ssä vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeudesta saada tietoja, 255 §:ssä vakuutuslaitoksen oikeudesta antaa tietoja, 263 §:ssä luovutettujen tietojen oikeellisuudesta ja salassapidosta, 264 §:ssä teknisestä käyttöyhteydestä, 265 §:ssä tietojen maksuttomuudesta, 266 §:ssä terveydentilätiedoista maksettavista korvauksista, 268 §:ssä rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, 269 §:ssä rahamäärien pyöristämisestä, 270 §:ssä vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, 273 §:ssä todistajien kuulustelusta, 274 §:ssä esteellisyydestä, 275 §:ssä asiakirjojen säilyttämisestä, 275 a §:ssä päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta, 276 §:ssä siirto- ja ulosmittauskielosta ja 277 §:ssä tapaturma-asiamiehestä.

16 §

Valtiokonttorin takautumisoikeus

Vahingonkärsineen oikeus 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti vahingoittuneelle maksettuihin korvauksiin siirtyy Valtiokonttorille siltä osin kuin se on maksanut korvausta.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

17 §

Muutoksenhaku, muutoksenhakuaika ja päätöksen täytäntöönpano

Asianosainen, joka ei tyydy Valtiokonttorin päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoi-keudelta kirjallisella valituksella.

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon Valtiokonttorin tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen. Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakuajassa Valtiokonttorille.

Vakuutusoi-keuden päätökseen, jos siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako vamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen, tai siitä, kenen on korvaus maksettava, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan. Haettaessa muutosta vakuutusoi-keuden päätökseen noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa säädetään muutoksenhausta hovioikeuden ratkaisuun. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusoi-keuden päätöksestä. Valtiokonttorin päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Valtiokonttorin ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

18 §

Itseoikaisu ja valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

Jos Valtiokonttori hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös.

Uuteen päätökseen saa hakea muutosta noudattaen, mitä 17 §:ssä säädetään.

Valituksen siirtämiseen muutoksenhakuelimelle sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 242 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

19 §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusoi-keudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, se voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

Eduskunnan vastaus EV 178/2022 vp

20 §

Oikaisumenettely, päätöksen poistaminen ja takaisinperintä

Oikaisumenettelyyn, päätöksen poistamiseen ja takaisinperintään sovelletaan, mitä niistä työtapaturma- ja ammattitautilain 34 luvussa säädetään.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 25.11.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri